

Waterbeheer is teamsport

Bouwen aan duurzame samenwerking

Voorstellen Team Water voor het VVD-verkiezingsprogramma¹

- ▶ **Bodem en water sturend** met veiligheid als prioriteit en waterbestendig bouwen (klimaatadaptatie) geïntegreerd in ons landelijk beleid. Eenduidigheid van regels, meer regie voor het Rijk waar nodig.
- ▶ **Bronaanpak voor waterkwaliteit tegen vervuiling** en voor het voldoen aan de Kaderrichtlijn Water en onze gezondheid.
- ▶ **Innovatie, kennisdeling, goede communicatie en samenwerking zijn uitgangspunten bij alles dat nodig is rondom water.** Zodat ook volgende generaties veilig in ons land kunnen wonen, werken en recreëren.

Water is leven. In ons land lijkt het vanzelfsprekend dat water altijd, op de juiste manier voorradig is, maar deze zekerheid wordt op de proef gesteld. De zeespiegel stijgt en vormt een gevaar voor ons land dat voor 60 procent onder zeeniveau ligt. Wateroverlast komt niet alleen van rivieren en zee, maar ook van boven: er valt meer regen, dat ook nog eens ongelijkmatiger over het jaar is verspreid. We moeten ons voorbereiden op hevige hoosbuien, natte winters en lange perioden van droogte. Veilig wonen, werken en recreëren zijn niet langer vanzelfsprekend in Nederland. Daarvoor zijn afspraken nodig op Europees en landelijk niveau.

De VVD maakt keuzes waarbij bodem en water een vitale rol spelen en investeert in een klimaatbestendige inrichting.

Daarbij kiezen we voor een lange termijn aanpak. In veel gebieden naderen we de grenzen van technische maatregelen, waardoor de complexiteit toeneemt. In plaats van land en water aan te passen aan onze grenzen, zullen wij ons moeten aanpassen aan de grenzen die bodem en water stellen. Elke woningbouwopgave en ieder infrastructuurproject moet voldoen aan het uitgangspunt van waterbestendigheid, ook voor toekomstige generaties. In één keer goed, ontzorgt onze kinderen en kleinkinderen en bespaart uiteindelijk geld.

In 2027 moet Nederland voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water, die strenge eisen stelt aan de waterkwaliteit in heel Europa. Als ‘badkuip van Europa’ willen we beschermd zijn tegen verontreinigd water uit andere landen, zodat we niet het afvoerputje van Europa worden. Schoon water is een essentiële basis voor onze gezondheid.

---

¹ Dit is een conceptversie. De eindversie zal worden geschreven na consultatie met leden van het Thematisch Netwerk Liberaal Groen. Dit document bevat een opinie en heeft geen formele status binnen de VVD voor gebruik in beleid of bestuur. Het geeft houvast in onderlinge discussies en aanknopingspunten voor beleid in de toekomst. Publicatie 25 juli 2023 op <https://www.liberaal-groen.nl>.

De VVD kiest ervoor om de bodem- en waterkwaliteit te verbeteren, zodat de bodem meer water kan vasthouden en er minder schadelijke stoffen in het oppervlaktewater komen. Bijkomend voordeel is dat een gezonde bodem helpt tegen verdroging en wateroverlast. Het uitgangspunt van bronaanpak ‘wat er niet in komt, hoeft er ook niet uit’ wordt leidend om de waterkwaliteit te verbeteren.

- ▶ We maken afspraken met de industrie en landbouw over een milieubewust stoffenbeleid om lozingen van (nieuwe) schadelijke stoffen (zoals Pfas), meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen e.d. te minimaliseren. Een wettelijk verbod is een uiterste middel.

Veiligheid heeft prioriteit.

Wateropvang (berging) en ruimte voor water is noodzakelijk om zware hoosbuien op te vangen.

- ▶ Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen werken intensief samen om te zorgen dat waterberging in gedeelde stroomgebieden op een evenredige manier wordt verdeeld. Deze bergingsgebieden kunnen ook worden ingezet om water vast te houden voor tijden van droogte.
- ▶ Het Rijk houdt regie, zodat de werkwijze wordt afgestemd met onze omliggende landen. Samenwerking met anderen waar mogelijk.
- ▶ We maken geld beschikbaar om Nederland te beschermen tegen de zeespiegelstijging en bodemdaling door dijken te versterken waar dat nodig is, nu en in de toekomst. We moeten nu geld reserveren voor de dijkversterkingen van de toekomst (via het Deltafonds), waarbij rekening gehouden wordt met stijgende grondstofprijzen. Daarvoor stellen we een langetermijnvisie op voor na 2050 en maken we nieuwe financiële afspraken.
- ▶ Exoten, zoals de rivierkreeft, kunnen de veiligheid bedreigen en pakken we daarom aan.

Elke druppel telt. Daar investeren we in.

We werken aan een systeem dat bestand is tegen extreme weersomstandigheden om de maatschappelijke schade zo laag mogelijk te houden, zowel voor onze leefomgeving als onze gezondheid.

- ▶ We investeren in klimaatadaptieve oplossingen bij alle ruimtelijke projecten, waarbij bodem en water sturend zijn. Er komt zo snel mogelijk (vóór 2025, het huidige doel) landelijke wetgeving, zodat provincies, gemeenten en waterschappen geen tegenstrijdige regels opstellen. Eenduidigheid staat voorop.
- ▶ Bestaande rijksbijdragen aan klimaatadaptieve maatregelen worden structureel gemaakt. Hierdoor kunnen opgaven in de regio's sneller worden opgepakt en uitgevoerd. Het gaat hierbij om maatregelen als het vergroenen van de openbare ruimte en het herinrichten van straten om water vast te houden, en meer ruimte creëren voor water in landelijk gebied.

Schoon en voldoende water, ook voor later.

De VVD wil dat we ook in de toekomst in Nederland kraanwater kunnen blijven drinken. Dit is geen vanzelfsprekendheid doordat de vraag naar drinkwater toeneemt als gevolg van

bevolkingsgroei en droogte. Daarnaast is er een achteruitgang van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen.

- ▶ Om tekorten te voorkomen, nemen we maatregelen voor de lange termijn in samenspraak met de sector en decentrale overheden.
- ▶ We beschermen onze grondwatervoorraad. Het Rijk neemt het voortouw om inzicht te krijgen in alle activiteiten en regels rondom grondwater. Op basis van dit inzicht kunnen een visie en regels worden opgesteld voor o.a. een watervergunning voor het onttrekken van water.
- ▶ We investeren in nieuwe manieren van waterwinning, zoals drinkwater uit zeewater. Innovatie is hiervoor nodig en wordt gestimuleerd.

We communiceren over water.

De VVD vindt het zorgwekkend dat er weinig bewustzijn is bij zowel inwoners als beleidsmakers over de risico's en uitdagingen ten aanzien van water. Het is van cruciaal belang om dit bewustzijn.

- ▶ Het Rijk stelt, in samenspraak met provincies, gemeenten en waterschappen, een eenduidige boodschap op om te laten zien welke gevolgen droogte, clusterbuien en het tekort aan zoet water kunnen hebben op onze gezondheid, economie en leefomgeving.

Waterbeheer is een teamsport.

Samenwerking tussen inwoners, bedrijven en overheden is essentieel om effectieve en innovatieve oplossingen te vinden en uit te voeren.

- ▶ We betrekken inwoners en bedrijven bij het besluitvormingsproces en nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid. Zo worden waterbeschermingmaatregelen succesvol.
- ▶ Dit geldt in het bijzonder bij maatregelen die betrekking hebben op waterbeheer. Out-of-the-box denken kan een positieve bijdrage leveren aan wateroplossingen en mensen inspireren om zelf actie te ondernemen.

We stimuleren het delen van kennis.

Het delen van kennis en ervaringen met andere EU-lidstaten en ook daarbuiten is van onschatbare waarde om schoon en voldoende water te waarborgen. De gevolgen van droogte en extreme regenval houden niet op bij de grens.

- ▶ Nederland heeft veel deskundigheid op het gebied van waterafvoer. Landen in Zuid-Europa hebben ervaring met droogte. We wisselen informatie uit en stemmen beleid op elkaar af.
- ▶ We zetten onze kennis en kunde ook buiten de Europese grenzen in als onderdeel van een pakket aan maatregelen om klimaatvluchtelingen te voorkomen.